

סוכה פרק ראשון סוכה

טו.

עין משפט נר מצוה

צה א מיי פיה מהל סוכה הלכה ח סמג
עשין ממ טוש"ע א"ח סימן
מלה סעף ט;
צו ב ג מיי פיה מהל סוכה
הלכה טו טוש"ע א"ח סימן מרשב
סעף ז סימן מלה סעף ט;
ד מיי פטי"ו מהל שבת
הל טו טוש"ע א"ח סי'
הל סעי' טו':

רבינו הגאון

מתני' תקרה שאין עליה מעיבה. נסרים שהבית מקורה בהן ואין עליהם טיט. מפסק, פוחת ומרוחב. דייקנן בשלמא בית הלל טעמא מאי משום תעשה ולא מן העשוי, וכל דהו מעשה מכשירי ואפילו פסקו, אלא בית שמאי מאי טעמא. ופשטנא טעמא דבית שמאי משום גודרת תקרה, ולעולם נטילת אחת מביניהם בעי, ואפילו פסקו לא סגי עד דשקיל אחת מביניהם. ואקשינן אי הכי ר' מאיר דאמר נוטל אחת מביניהם ואין צורך לפסק, כבית שמאי היא. ושנינו ר' מאיר סבר בית שמאי ובית הלל שנים דמשום גודרת תקרה, ובנטילה אחת מביניהם, אינו מפסק, ואמרי' מאי קמ"ל והא אפילו ר' מאיר ור' יהודה בהא סברא בחדא זימנא, דתנן מסכתין בסוסי' דביר' ר' יהודה ור' מאיר אוסר, ואוקימנא בגזרת [תקרה] פליגי. ואיתנא לאוקימנא פלוגתיה בהא דתנן מסכתין בסוסי', [בסוסי'] משופין לשידות ולהיכות וכיוצא בהן, ומשום גזרת כלים פליגי, ונדחת, אלא מתני' תרווייהו בגזרת תקרה פליגי, וסיפא רבי יהודה היא דאמר ליה לר' מאיר דהא דגזרת טיטוק, בנסיים משום גזרת תקרה, דאמר נוטל אחת מביניהם א"ע שפסק, אבל בית הלל (ו) אפילו בפסקו סגי, ואמר ליה ר' מאיר ברבב זה שניהן לא נחלקו, בגזרת תקרה, ושמואל דאמר נטילת כשאין בהן ד מחלוקת אבל בסוסי' שיש בהן (ד) דביר הכל פסולה, אלא ר' יהודה נמי אית ליה גזרת תקרה. אמר לך סיפא בבטולי תקרה פליגי, רבי יהודה סבר אפילו בפסקו בטלה וכל שכן בנטילת נטר מביניהם, ורבי מאיר סבר לעולם לא בטלה אלא בנטילה. מתני' המקרה סומנו בשפודין כו', ואקשינן מינה לרב הונא (בר) הושעיא (בריה דרב הושעין) עד דאמר בעייובין פרוץ כעמוד אסור לטלטל, שאינה מחויבה, והוא תנן אס' ריח כמותו (לעשות) [לספק] בהן כשרה, שנמצא הריח סכך כשר והשפודין פרוץ, ומשני וקתני כשרה, ומשני מאי ריח ביניהן כמותו דקתני במתני', בשיש ריח להכניס סכך כשר ביניהן להכניס ולהוציא, כלומר אס' לו יתרון כמעט מן השפודין.

רבי מאיר אומר נוטל אחת מביניהם אבל לא יפסק. שאין פסקו מועיל לו ורבי מאיר לטעמיה דאמר אין מסכתין נסרים וע"י פסק שנימיה מיתכשרא ולשמואל דאמר לקמן (דף ז'): סכך פסול פוסל צלמנע צלרבעה מיתוקמא כדפריש' לעיל דניהו שני פסלים צלמנע ואין צו אלא שמנה אמנות דדופן עקומה אמרינן עד הכתלים ומפקין להן נסרים מן הסוכה אי נמי ס"ל כרז דאמר לקמן סכך פסול זין מן הלד זין צלמנע צלרבע אמנות הלכך לא פסלי נסרים שנימיה דליכא שיעור פסול צימד כך פירש בקונטרס והדין עמו שפירש כן דמתקרה נסרים שלה רחצים ארבעה איירי דסתם תקרה כך היא ומדפסלי נסר ד' משום גזרת תקרה אלמא סתם תקרה כך היה וכן מוכח בגמרא דפריך לשמואל צמאי פליגי ומסיק דצטולי תקרה פליגי לרבי מאיר אין מועיל פסקו צטולי תקרה שהנסרים ארבעה ולכן צעי שיטול אחד מביניהם וימיה אדפריך לקמן מצרימיה לשמואל דאמר צלמנע פסול צלרבעה הוה ליה לאקשויי ממתינו ולשנינו ו"ל משום דמתמינן לא קתני צדייא נסרים של ארבעה אלא מנח סתם תקרה:

פרוץ בעומד. נראה דהלכה כר' יוסי דאמר פרק שני דצבורות (דף ז'): וס' אפשר לנמנע לכל הפחות צדי פרוץ מדאפליגי אמוראי הלכ צדי פרוץ כעומד וצפרק שני דחולין (דף כה): וס' צמחלה על מחזה כרוב והא דקאמרינן התם גבי חלקו לנשים והן שוין דטמאין שניהן לפי שאי אפשר לנמנע ככלי חרס כולהו מודו דקאמרינן צבורות (דף ז'): וס' משום דלית ציה גומות ואין לומר דשמעתין אפילו כמאן דאמר על אפשר וקרי פרוץ כעומד מחזה על מחזה כשדומה לנו שכן שאל א"ע דשמא אינן שוין דהא מפרש טעמא פ"ק דעירובין (דף טו): וס' וצפ' שני דחולין (דף כה): דלא הוי כעומד וכרוב משום דהפי אגמריה רחמנא למשה גדור רובא ושחוט רובא ומיפוק ליה משום צדלל"ה הוא אסור מפסק משום דשמא שיר רובא והא דפריך צעינן צפרק הזורק (דף עח. עט): וס' גבי דלתו מריויהו צדי הדדי צלרבע אמנות והא אי אפשר לנמנע אפילו תהא הלכה כר"י הגלילי מכל מקום דוחק הוא להעמיד המשנה בן שאין רגילות להיות ומסתמא לא כווננו לצא צבת אחת וצפרק שצעות העדות (שצעות דף לב): וס' גבי והא

מתני' תקרה שאין עליה מעיבה. סתם תקרה נסרים שיש בהן ארבעה מעיבה. רכפת טיט ודומה לו צמקרה צספר עורא (מתמיה א) ועשוי את ירושלים עד החומה מלאה ממוכה עפר להחזיק החומה ר' יהודה אומר. צ"ש וצ"ה נחלקו דצבר: צ"ש אומרים. אס צל ליטב תחתיה לשם סוכה:

מפסק. סומנו ומנענע עד כולן ואח"כ נוטל אחת מביניהם ונותן פסל צמקומה ולקמן מפרש למה לי תרתי: וצ"ה אומרים מפסק. משום תעשה ולא מן העשוי ואין צריך לתת פסל. ורבי יהודה לטעמיה דמכשיר נסרים שיש בהן ד' לסכך את כולה היינו כרז ושמואל מתיר לה לקמן בגמרא: או נוטל אחת מביניהם ואין צריך לפסק דצהכי סגי דליכא עשיה מעליא: רבי מאיר אומר נוטל אחת מביניהם. אכל לא יפסק שאין פסקו מועיל לו ור' מאיר לטעמיה דאמר אין מסכתין נסרים ועל ידי פסל שנימיה מיתכשרא. ולשמואל דאמר לקמן (דף ז'): סכך פסול צדי צלמנע מיתוקמא כדפרישית לעיל דניהו שני פסלים צלמנע ואין צו אלא ח' אמנות דדופן עקומה אמרינן עד הפסלים ומפקין להו לנסרים מן הסוכה אי נמי צדייא ליה כרז דאמר לקמן (סס) סכך פסול זין מן הלד זין מן המנע צלרבע אמנות הלכך לא פסלי נסרים שנימיה דליכא שיעור פסול צימד: **גב' צלמנע צ"ה טעמיה משום תעשה ולא מן העשוי.** צפסול וכן מן העשוי צצית ולא לטוכה שאין שם סוכה עליו גזרת תקרה לית להו צמסכך נסרים ואפילו בני ארבעה: אלא צ"ש. דצטו תרתי: אי משום גזרת תקרה. אית להו דאין מסכתין נסרים משום הני לא מהני פסקוק: והכי קאמרי כו'. כלומר לא מהני פסקוק אלא נטילה אחת מביניהם דליכא מעשה מעליא וגזרת תקרה נמי צצלה לה והאי דאמרי מפסק הכי קאמרי המפסק לא הועיל ונוטל אחת מביניהם: ה"ק. ליה רבי מאיר לר' יהודה לא נחלקו דצבר זה דצ"ה כוונה צצירא להו דאין מסכתין נסרים ולא מהני פסקוק: ומאי קמ"ל דסתם למתינו מאי אשמעינן צהן פלוגתא לתימיה צמתני': אמר ר' חייא צר אצא כו'. רישא לאו משום גזרת תקרה אפילו צל אלא צנסרים שאין בני ארבעה אכל משופין הן וחלקים ורחוין לתשמע ומשום גזרת כלים נגעו צה לפסול אציבא דרבי מאיר א"ע דפשוטי כלי עץ ניניהו ולא מקצלים טומאה גזר צהו אטו כלים המקצלים טומאה:

סיפא רבי יהודה (היא) דקאמר ליה רבי מאיר אמאי קאסרת נסרים. לעיל (דף ז'). משום גזרת תקרה הך סברא צצית שני היא ושצבת צית הלל: לשמואל דאמר. אכל יש צהן ארבעה דצרי הכל פסולה: סיפא צמאי פליגי. והא דלפי סתם תקרה הך ארבעה הוא וקמכשר רבי יהודה אציבא צצית הלל: צציעולי תקרה. כלומר אמר לך שמואל לעולם צציש צהן ארבעה ולא היתה כחן תקרה מתחלה ועשוי הוא צל לסכך צהו לשם סוכה אפילו רבי יהודה פסיל דגזרינן משום תקרה שלא יצא וישצ מתת קורות צימו ואמר מה לי זה מה לי חדשה אכל השמא דזו תקרה היתה וצא לידי מעשה לעשות לשם סוכה וזה מוכיח שידע שאמרה תורה תעשה ולא מן העשוי פליגי רבי יהודה ורבי מאיר אי איכא תו למגזר משום תקרה או לא רבי יהודה סבר צטולי תקרה צצית שמואי צריך לטול מביניהם דא"ע ג' מוכיח צצקי צתעשה ולא מן העשוי גזרי זה וצ"ה צצרי כיון דצטלה והוכיח שהתקרה פסולה תו ליכא למגזר ור"מ סבר לא נחלקו כו' ואף צה גזרינן: **ברצ"ה המקרה סומנו.** כמו שאנו עושין שמשדרין כלונסות תחלה צצכך ונותנין פסל עליהן: ארובות. אשפודי"ש צלע"ו וצגמרא וע"ב מפרש דמקצלי טומאה: אס יש ריח ציניהן כמותן. צין שפוד לצפוד על פני כולה ויתן שם הפסל וכן על פני כולה וצגמרא פריך הא אין הכשר מרובה על הפסול: **גב' פרוץ עומד.** לענין מחיצות שבת אמתר. מחיצה שנעשית צפסין רחצין ג' והינה צין פס לפס כמלא פס דנפקא ליה מתורת צצוד וכן על פני כולה דהוה ליה פרוץ כעומד ודכותה הכא צמתמינן דהוה ליה פסול ככשר: צצנגמ ויולא. שיהא פסל הרובצ כמותן יכול ליכנס וליצא צציות צצנימיה דהשתחא הוה ליה פסל שנתן שם מרובה על השפודים והאזיר יומר על השפודים: והא

(א) [לעיל יא': וש"נ], (ב) [שבת מב. קלה. צימתא]. (ג) [צ"ק ג' א', ג' א'] [לעיל יד. וש"נ], (ד) [לעיל יב:], (ה) [נר סבר צטל תקרה לנ"ש צשנוטל אחת מביניהם ולציה הלל או מפסק או נוטל אחת מביניהם וא"ל ר"מ צין צ"ש צין צ"ה אי נוטל אחת מביניהם אין אי לא לא. מהרש"ל, (ו) עירובין טו': (ז) לעיל יב, (ח) עירובין טו':

לעזי רש"י
אישפודי"ש. לכבודו, קרישם (שבשפת המיטה) לאורך.

מוסף רש"י
מפסק. לקו הטעיה דצברי משום לפשטו, וצלע"ו פרוצ"ד (ע"ז לה). סככה בחיובין. צית ד' של חיים פליק"ש צלע"ו (דע"ל יב:). זכרים. צעין שלו שמונתן אחת צצית קיבול של חן. כשרה, דא"ע דכלים ניניהו. פשוטי כלו עץ חן מקצלין טומאה (סס). נקבות. שיש נקב צרלשו והתך עשוי כמלע ונכנס לתוך הנקב, ויו ליה מקצלין צצבלי עץ ורחוין לקבל טומאה ופסולה (סס). אס יש ריח ביניהן כמותן. לסכך שם צצכך כשר (נעובין) הדרוטט בגדיש לעשות לו סוכה. טעל ללכך ונכנס לתוכו ועשה חלל כשיעור סוכה וסכך עשוי ועמד מאלו (לע"ל יב:).